

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XIII. évfolyam, 3749. szám

1957, március 16, szombat

4 oldal, 20 bani

Lapunk harmadik oldalán:

★ ONNEPI GYÜLES BUDA-PESTEN MÁRCIUS 15. ALKALMABÓL
★ „IDEIGLENES KORMÁNY” A „KÖZÖS PIAC” ES AZ „EUR-ATOM” ELEN
★ A SZOVJETUNIO UJ BUDA-PESTI NAGYKÖVETE ÁTNYUJ-TOTTA MEGBIZOLEVELET
★ TEZISEK AZ 1848—49-ES MAGYAR FORRADALOM KITO-RESENEK 109. EVFORDULOJA ALKALMABÓL

Aradi írók és költők 1907-es parasztfelkelésről megemlékezése az

Az aradi Alexandru Sahia és Tóth Árpád irodalmi körök ünnepi előadás keretében emlékeztek meg az 1907-es parasztfelkelés 50. évfordulójáról.

Az ünnepi délutánt Crisan Alexandru tanár nyitotta meg, aki tartalmas előadásban ismertette az 1907-es parasztfelkelés gazdasági és politikai okait, valamint ennek az eseménynek az irodalmi életre gyakorolt hatását. Vázolta az irodalom ideológiai nevelőszerepét, amely abban nyilvánul meg, hogy a társadalmi jelenségek ábrázolásával a történelemformáló eszmék lényegét közelebb hozza a dolgozó tömegekhez.

A műsor első számaként LEPA SORIN, az Állami Színház művésze, a Sahia kör tagja, Tudor Arghezi „1907” című költemén bevezető versét mondta el a töle megszokott művészi tolmácsolásban.

INDRIES MAYA, az Állami Színház művésznője Vlahuta „1907” című költeményét olvasta fel. Drámai erővel és kitűnő hangsúlyozással érzékeltette a költemény tartalmát, a hazugságra épült királyi trón csillagával szembeállított éhező tömegek embertelen szenvedését.

MICU MIRCEA, a Sahia kör tehetséges fiatal tagja „1907” című versiklusában plasztikus képekben ábrázolta a felkelés egyes fejezeteit.

ROZSA ALIZ költőnő, a Tóth Árpád irodalmi kör tagja Rachici Dumitru, aradi fiatal költő öt versét fordította magyar nyelvre. A műfordítás művészi erővel és eretell az 1907-es év sötét tónusú eseményeit. A finoman cizellált stílus tökéletesen érzékeltette a költő elgondolásait.

RACHICI DUMITRU szintén felolvasta költeményét román nyelven is. A versek hitelesen rajzolják meg az emberi szívekben parázsló indulatokat és a szarnoksg gyilkos megtorlását. „Ajánlás” című versében a költő rámutat arra, hogy a szenvedések nem voltak hiábavalók, mert a legyilkoltak utódai kiharcolták apák üssét.

POPESCU NEGURA író „A galamb története” című karcolatában a földesuri önkény egyik mozzanatát festette meg hatáson.

KASA JÁNOS költő, a Tóth Árpád

irodalmi kör tagja „Boldogság” című költeményében meleg művészi átérzéssel tárta a halálalóság elé a mai falu képét, melynek házaiban a kommunizmus hajnalcsillaga, a vilanyfény tündökölt. A vers hatáson kontrasztja volt a múlt sötét színeit ábrázoló többi költeménynek.

SINTEANU DUMITRU, a Sahia irodalmi kör tagja, az 1907-es felkelés egyik drámai epizódját írta meg cselekményekben gazdag novellájában.

MOLNAR SANDOR költő, a Tóth Árpád irodalmi kör tagja George Cosbuc „Földet akarunk” című versét tolmácsolta magyar nyelven. A fordítás színvonalasnak jelenti meg a nagy román költő ismert versének tartalmát.

FLOREA EMILIA Baconsky áltam díjas költő „Föld” című gyönyörű versét szavalta el kitűnő előadói készséggel. A költemény művészi formába öltözteti azt az igazságot, hogy a föld a dolgozó népe, amely azt megműveli.

SERESTELY BELA költő, a Tóth Árpád irodalmi kör tagja „1907” című versét olvasta fel, melyben megáruzó képet fest a múlt szenvedéséről és azokat művészi megformálásban állítja szembe jelenünk győzelmével.

VOLBURA NASTURAS költőnő, a Sahia kör tagjának „1907” című költeményét Lepa Sorin olvasta fel. A versben képszerűen elevenedik meg az ötven év előtti tragikus események.

A színvonalas irodalmi délután Crisan tanár zárszavaival ért véget, aki hangsúlyozta, hogy az irodalom ma az osztályharc ideológiájegyvéré és ez a harc a párt irányultatása mellett jobb és szebb jövő felé lendíti előre a történelem kerekét.

A központi könyvtár olvasótermét zsujfodás megtöltö közösség nagy tetszéssel hallgatta az előadást, valamint költőink és íróink alkotásait. Az előadott művekben kifejtett eszmék minden becsületes embert kitarásra ösztönöznek a dolgozó nép sorsának további megjavításáért és a forradalom vívmányainak megőrzéséért vívott harcban.

Csermői Pál

Az első negyedévi terv teljesítéséért

A TEBÁ gyárban

Is mint más vállalatnál március közepén napirendre került az 1957 első negyedévi terv teljesítésének és teljesítésének lehetősége. Mérlegelik az eddigi eredményeket, amiben nem is volt hiány. Az év első hónapjaiban valamennyi osztály kitett magáért.

Az eredmények szemléltetésére a legkézenfekvőbb módszerhez, a számokhoz folyamodunk. A pamutfonoda például januárban 100, februárban 102 százalékkal teljesítette tervét. A vigonyfonoda ez év első hónapját 103,3 és a másodikikat 101,9 százalékkal zárta. Gyapotszövetből januárban 2,6, februárban 0,1 százalékkal gyártottak többet, mint

amennyit a termelési terv előírt. A globális termelési tervet tehát januárban 112,4, februárban pedig 103,4 százalékkal teljesítették, a választéki tervet pedig mindkét hónapban megvalósították.

Az első negyedév utolsó harmada még nem zárult le és ezért a kilátások felől érdeklődünk. A válasz kedvező, a negyedévet sikeresen a terv teljesítésével zárják. De lássuk, mit mondanak a számok. A negyedévet a pamutfonoda előreláthatólag 101,5, a vigonyfonoda 102,5, a szövődék 101,5 százalékkal teljesítik, míg a globális tervet körülbelül 106 százalékkal teljesíti a gyár.

A gépjármű központban

Is a negyedév befejezésére készülnek. Ezt a készülődést talán leginkább a munka fokozott üteme jellemzi. A célt, hogy minél sikeresebben zárják 1957 első negyedét, szorgalmas munkával minden bizonnyal el is érik.

A gépjárműi kampányt sikeresen, jó eredményekkel fejezték be február második felében. Ennek a szakasznak tervét jelentősen túlteljesítették. Január globális termelési tervét 158,26, míg februárét 139,14 százalékkal zárták. Az áruterv januárra eső részét viszont 193,27, míg a februárúit 159,39 százalékkal valóstították meg.

A munka azonban semmivel sem csökkent a kampány befejezése után.

A Libertatea gyárban

előkerült a terv mutatószámait tartalmazó kimutatás és óraműként jelezte, hogy az első negyedév különböző szakaszaiban hogyan haladt a munka. Januárban például a globális tervet 106,53, az árutervet 102,13 százalékkal teljesítették. Februárban, bár túlteljesítés nem volt, globális tervüket megvalósították. Ez nehéz periódus volt a Libertatea gyárban,

de ennek ellenére becsülettel helytálláltak, a nehézségek mellett eleget tettek a minőségi követelményeknek és sikerrel megvalósították a választéki tervet is.

A továbbiakról annyit mondhatunk, hogy a gyárban megteremtették a feltételeket ahhoz, hogy március végén sikerrel fejezhessék be a negyedévet.

402.000 lej megtakarítás

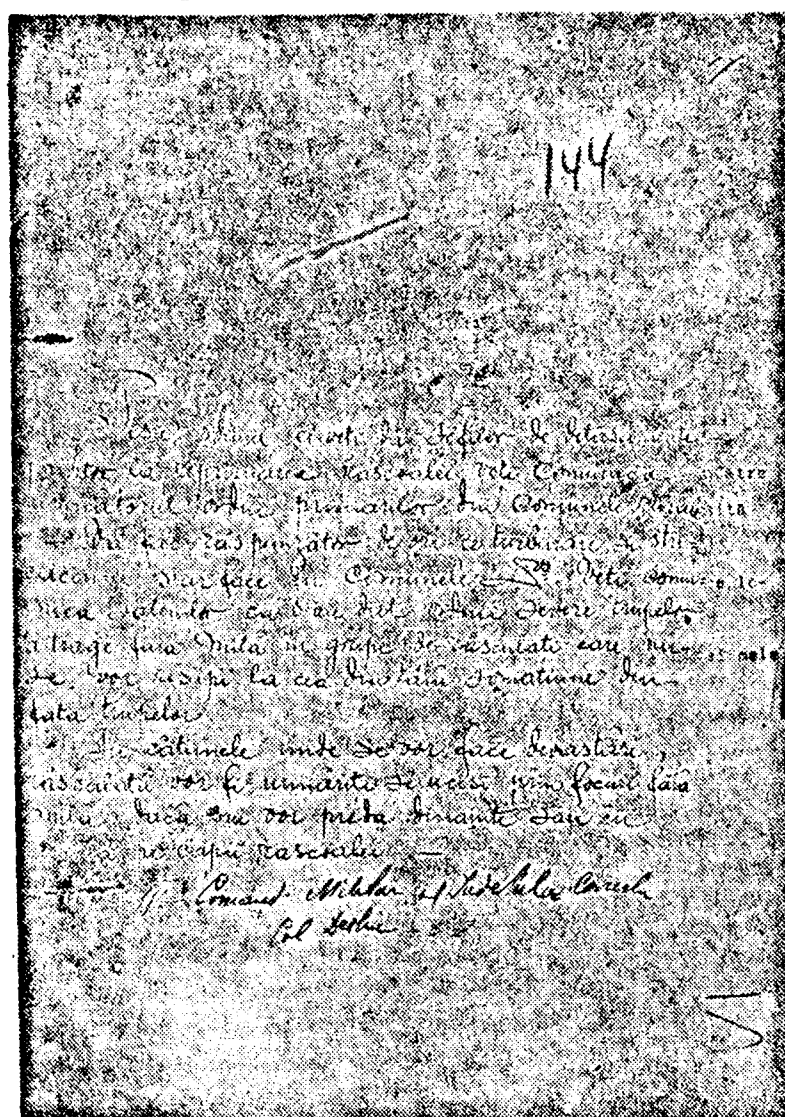
A munka jobb beosztásával a Vörös Trió gyárban is jelentős összegre rug majd a megtakarítás. Az elmúlt hónapban a gyár vezetősége behatárolt foglalkozott azokkal a lehetőségekkel, amelyek hozzájárulnak az 1957. évi takarékosági terv megvalósításához.

Lássuk, milyen akciók is vezetnek a 402.000 lejes évi megtakarítás-hoz. Elsősorban 2 százalékkal csökkentik az ügyviteli személyzetet, ami évi 13.000 lej megtakarítást jelent. Üzembehelyeznek három patent körkötőgépet, amelynek munkája 100

ezer lejjel emeli a megtakarítási összeget. A zsebek készítésénél a vásznat egyéb hulladékokkal helyettesítik, ami 130.000 lej megtakarítást tesz ki az év folyamán. A nyersanyag fajlagos fogyasztásának 0,5 százalékkal való csökkentése szintén 120.000 lejes évi jövedelmet jelent. Ezenkívül egyéb megvalósításokra is sor kerül az év folyamán.

Ime néhány számadat, ami azt bizonyítja, hogy a Vörös Trió gyárban is alaposan foglalkoznak a legutóbbi párttalálózati gyakorlatba-ültetésével.

Az 1907-es parasztfelkelés dokumentumaiból

A fenti kép azon okiratok egyikét ábrázolja, amely véres megforrásra utasítja a tőkés-földesuri rendszert. A rendeletet Covurlui megye katonai parancsnoka adta ki.

Túlszárnyalták a felvásárlási tervet

A világi fogyasztási szövetkezet alkalmazottai minden igyekezetükkel a felvásárlási terv teljesítésére törekcsenek, mert tudják, hogy ezáltal hozzájárulnak a városi dolgozók mezőgazdasági terményekkel való ellátásához. Ezirányú törekvésük eredményesnek bizonyult. Februárban például 184 százalékkal teljesítették a felvásárlási tervet. Mintegy 6846 lej értékű tojást, több mint 4000 lej értékű árpat, 3655 lej

értékű napraforgót, 390 lej értékű szárnyast és egyebet vásároltak fel a termelőktől. Összesen 28.378 lej értékű különböző mezőgazdasági terményt vettek át.

E nagyszerű eredményhez nagymértékben hozzájárultak Nichifor Ioan, Purdei Ecaterina, Mermezan Gheorghe, Fericean Aron és Davin Ioan felvásárlók, akik több dolgozó parasztot győztek meg arról, hogy a szövetkezetek útján értékesítsék terményeiket.

KÉT FALIJSÁGRÓL

A CFR főműhely kapubejáratánál két falijáság táblát helyeztek el. Az egyik a pártszervezet és az üzemi bizottság falijásága, a másik az IMSz szervezeté. Az előbbi március 8. tiszteletére ünnepi számot hozott ki, amelynek összes cikkkel a Nők Nemzetközi Napjával foglalkoztak. Meglátszik, hogy a szerkesztőbizottság eredményes munkát végez.

Egészen más a helyzet az IMSz szervezet falijáságával. A szerkesztőbizottság Putscher György felelőssel az élen, február 16. óta nem cserélte a cikkeket. Mulatságos történet. A pártszervezet és az IMSz szervezet tagjai naponta megtekintik a táblát, azonban hiba, hogy nem hívják fel a szerkesztőbizottság figyelmét az elavult cikkek kicserélésére. Reméljük, hogy az IMSz szervezet falijáságának szerkesztőbizottsága rövidesen felszámolja a hibát.

IRODALMI TÖRVÉNYSZÉK

A Tudomány és Kultúra Terjesztő Társaság aradi fióka március 17-én, vasárnap délelőtti 11 órakor a 2. számú középiskola (volt leányliceum) dísztermében irodalmi törvényszéket rendezt Liviu Rebreanu Lázadás című regényével kapcsolatban. A törvényszék az alábbi összetételben ül össze: Jebeleanu Alexandru elnök, Milos Gheorghe és Metea Octavian ülnökök, Gavrilu Leonard titkár. A vádat Radu Teodoru, a védelmet pedig Valea Lucian és Sergiu Sevin képviselik. Belépés díjlan.

Jó munkáért — jutalom

Néhány nappal ezelőtti különös jutalmakat nyújtottak át a CFR fűtőházak dolgozóinak. Ugyanis a szokástól eltérően a rendes évenkénti 12 fizetésen kívül mintegy 80 mozdonyvezetőnek, fűtőnek, tisztviselőnek egy teljes havi fizetést nyújtottak át jutalomképpen. A jutalmakat az elmúlt évben a munkáikat kifejtett kifogástalan magatartásukért nyerték el többek között Brinzas Milon, Sadiu Savel, Todan Ioan, Martineac Stefan, Butas Dorel, Comanici Avram, Lungu Stefan és más elismunkások.

Luca Ion, levelező.

TAVASZI HIREK LIPPARAJONBÓL

MENES

A ménési kollektivisták a bőséges termés elérésé céljából, három hektár 90 tonna trágyát hordtak ki. Idejében befejezték az összes szántatlanul maradt tíz hektár föld felszántását s mielőtt az időjárás kedvező lett, megkezdtek a tavaszi munkát. A ménési kollektivisták ezideig már elvetették hét hektár zabot és öt hektár árpat. Az időjárás továbbra is kedvező s ezért a kollektivisták elhatározták, hogy még nagyobb lendülettel folytatják a tavaszi mezőgazdasági munkálatokat.

KUVIN

A kuvini kollektivisták még a menesieknél is jobb munkát végeztek. Ok 12 hektár földre hordtak az idén trágyát. Mihielt a tavaszi napsütés felszikkasztotta a földet, megkezdtek a mezei munkákat.

Az Összel felszántották egész földterületüket s így most semmi sem hátráltatta őket a vetésben. Mielőtt azonban a vetést megkezdtek volna, 33 hektár őszi szántáson végighaladtak tárcás boronával.

A vetéshez is még eddig nem látott lendülettel kezdtek. Náluk már

nyolc hektár zab, hét hektár napraforgó, 5 hektár árpa és 4 hektár borsó került a földre.

A kuvini kollektivisták eredményes, lelkes munkája meggyőzően hatott a község egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztjaira is. Ezzel magyarázható, hogy az idén már 10 új tagot vettek fel. Ilyen tag például Cimbian Petru és Fülöp Juszina.

★

A kuvini mezőgazdasági társulás tagjai sem ülnék tétlenül, ugylát-szik, a kollektivisták lelkesedése rájuk is átragadt. Eddig felszántottak 50 hektárt és elvetették 6 hektáron a borsót. Megkezdtek a napraforgó vetését is. A társulásba az idén nyolcan kérték felvételüket, többek között Monda Vasile és Bálint János is elhatározták, hogy a közös gazdálkodás útjára lépnek.

—O—

A világiosi állami gazdaságban

Az idő felmelegedésével a világiosi állami gazdaság dolgozói minden munkaterületen élénk tevékenységet fejtenek ki. A napokban megkezdtek a szőlők kitakarását. Itt Jureclut Dumitru vezetésével a brigádtagok két nap alatt 278 hektáron végezték el ezt a munkát.

A mezei brigádokban dolgozók befejezik az első sürgősségi vetéseket — kivéve a cukorrépa vetését, amire még nem megfelelő az időjárás.

Szép eredményeket értek el az állattenyésztésnél dolgozók is, mert az előirányzatot felül 15 hektóliter tejet sikerült adniok. Itt Gavriluta Teodor zootechnikus, párttagjelölt, fejteti ki jó felvilágosító munkát és ennek nyomán érték el, hogy túlteljesítették tervüket.

Fekete Ferenc, levelező.

—O—

A Brüsszel és Bukarest közötti közlekedés első belga repülőgépe

A Román Népköztársaság és Belgium között létrejött egyezmény alapján szerdán délután megérkezett a banasai repülőtérra a „Sabena” belga légitársaság első repülőgépe, amely a Bukarest—Brüsszel közötti rendszeres légijárat megnyitása előtt próbátjárt tette meg.

A TAROM és a Sabena megegyezése értelmében a Bukarest—Brüsszel között közlekedő személyszállító gépek utközben Budapesten leszállnak. A gépek hetenként kétszer teszik meg az utat. Igdlás Bukarestből kedden és csütörtökön, érkezés Bukarestbe hétfőn és szerdán.

Az új légivonalon még e hónap folyamán megindul a forgalom.

Ultrakész mozdonyok

Déli 12 óra körül járt az idő, amikor ellátogattunk a CFR fűtőházba. A mozdonymcsarnok előtt több mozdony állt, amelyeken szorgoskzó vasutasok az utolsó ellenőrzési munkálatokat végezték. Így van ez mindig, mielőtt utnak indulnak; tüzetesen átvizsgálják a mozdonyt, hogy akadálymentesen vonathassák az élelemmel, kűrés-áruval, tüzelőanyaggal megrakott szerelvényeket...

Az egyik hatalmas mozdony közben dűbörögve futott ki a fűtőházból...

— Ez a mozdony — mutatott a hatalmas masinára az egyik vasutas — a temesvári személyszelvényvontatja. Felősségletes munka a mozdonyvezetés, — füzi hozzá — hiszen az utasok biztonságáról van szó...

Ott álltunk az udvar közepén elhelyezett falijáság és tiszteletlábla előtt és egy vasutassal beszélgettünk.

— Ez itt Szegfű István, ez pedig Gavra Ioan őszázas mozdonyvezető — mutatott a tiszteletláblára elhelyezett fényképekre. Már évek óta élmunkások.

Képek az IMSz szervezet életéből

Közben értesítették Padurean Sava elvtársat, az IMSz szervezet titkárárt, aki szintén mozdonyvezető, hogy szeretnénk vele elbeszélgetni. Nem sokat kellett várnunk, mert csakhamar megérkezett Padurean elvtárs.

— Az IMSz-szervezet munkája iránt érdeklődünk — mondtuk.

— Vannak eredményeink, de hibáink is — magyarázta Padurean Sava. — Mindenesetre írjak meg a hibákat is, mert abból csak tanulhatunk.

Feltűnt, hogy ez a közép-temtű, pirosarcu, jó megjelenésű ifju nem dicsekszik az IMSz szervezeti élet terén elért eredményekkel.

Bár érték el sikereket, főleg az ifjak kommunista nevelésében, mégis — mint mondotta — sokkal jobb eredményekkel büszkélkedhetnének, ha minden IMSz-tag hivatása magaslatán állna.

— De talán beszéljünk először az eredményekről — indítványoztuk.

— Amint már említettük, van mivel büszkélkednünk. Először is, nagy figyelmet fordítunk az IMSz-szervezet új tagokkal történő meg-erősítésére. Az utóbbi időben például két IMSz-tag felvételével erősítettük az alapszervezetet. De nagy gondot fordítunk az ifjak nevelésére is. Alapszervezetünk mellett két tanulmányi kör működik. Az egyik esti tanfolyam, a másik pedig ismerjük meg hazánkat elnevezésű tanulmányi kör. Említés-reméltó, — folytatta — hogy mind a két kör eredményesen tevékenykedik. Ez nagyrészt Don Ilie és Luca Ioan propagandistáknak tulajdonítható, akik megfelelő színvonalú előadásokat tartanak az ifjak előtt. Illy módon a szeminiáriumok is eléggé vonzóak, ami kitűnik abból is, hogy a látogatottság mindkét tanulmányi körben csaknem 80 százalékos. Ez nálunk szép eredmény, — tette hozzá — ha figyelembe vesszük, hogy az ifjak közül többen mozdonyon is dolgoznak és sokat vannak uton. Különösen Doina Alexuia, Marian Aurel, Ambru Gheorghe és Bun Ioan érdemének dicsekedtet, akik a többi ifju előtt példát mutatnak mind a magaviselet, mind pedig a termelés tekintetében. Az ifjak helyes kommunista nevelését igazolja, hogy többen kéri tagjelölt felvételüket a pártalapszervezetbe. Ebben az évben például Graur Ioan öntő és Balta Ioan fűtők léptek a párttagjelöltek sorába.

Hanyagított az IMSz örhely munkája

— Egy időben nagyon jól működött az IMSz-örhely. Mi a helyzet most? — kérdeztük.

— Eppen erre akartam utalni, amikor megemlítettem, hogy egyes IMSz-tagok nem állnak hivatásuk magaslatán. Erről meggyőződhetünk, ha megnézzük az IMSz-örhely falijáságát.

Megnéztük az irodák előtt elhelyezett IMSz-örhely falijáságát. Meggyőződöttünk, hogy valóban siralmas állapotban van. Ilie Ioan cikkén kívül, aki egyébként bírálja az IMSz-örhely falijáságának szerkesztőbizottságát, két régen idejelt multa, elsárgult karikatura látható, amelyekről már nem lehet tudni, hogy mit is ábrázolnak.

— Főleg az én hibám, — mondtotta Padurean Sava — hogy az IMSz-örhely az utóbbi időben teljesen elhanyagolta munkáját. Noha tudtam arról, hogy Hancuța Pavel elvtárs, az IMSz örhely falijáságfelelőse mit sem törődik feladatával, mégsem vontam felelősségre ezért a mulasztásért.

Pedig az IMSz-örhely falijáságát, amint Padurean elvtárs is mondotta, csaknem minden fiatal dolgozó elolvassa. Ez érthető, hiszen számos olyan cikk jelent meg, amelyek révén bírálták azokat az ifjakat, akik rendszerint kétek a munkából, vagy pedig selejtes anyagokat készítettek. Az elvszerű, helyes bírálat nyomán számos ifju megváltoztatta magatartását. Eppen ezért most, az IMSz vezetőszervek megválasztása után, a CFR fűtőház IMSz szervezeti bizottságának, élen Padurean titkár elvtárral, minden lehető el kell követnie az IMSz örhely munkájának megjavításáért.

Mielőtt távoztunk, Padurean elvtárs ezeket mondotta: — Legközelebb majd meglátjuk, hogy az IMSz-örhely tevékenysége újra fellendül...

—s—n

Hírek a magyar világból

Ünnepi gyűlés Budapesten március 15. alkalmából

BUDAPEST. (Agerpres.) Budapesten március 14-én este ünnepi gyűlést rendeztek Magyarországi nemzeti ünnep, az 1848-as forradalom 109. évfordulója alkalmából. A gyűlést a magyar forradalmi munkás-paraszti kormány, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, a Magyarországi Szabad Szakszervezetek Szövetsége és társadalmi szervezetek hívták össze.

A gyűlésen résztvettek a budapesti üzemek és gyárak dolgozói, a tudomány és kultúra művelői, dolgozó ifjak, diákok és a hadsereg képviselői.

Az egybegyűlést felkesz tapssal köszöntötték az elnökségben helyet foglaló Kádár Jánost, Dobi Istvánt, Rónai Sándort, Kállai Gyulát, Kiss

Károlyt, az állam és a párt több vezetőjét.

Dobi István, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke rövid megnyitói beszédet mondott.

A március 15-ét méltató ünnepi beszédet Kállai Gyula, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának titkára, művelődésügyi miniszter mondotta.

Az ünnepség művészi műsorral zárult.

A Szovjetunió új budapesti nagykövete átnyújtotta megbízólevelét

BUDAPEST. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenté:

E. I. Gromov, a Szovjetunió új budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, március 14-én átnyújtotta megbízólevelét Dobi Istvánnak, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa elnökének.

Budapesten kiosztották az 1956 évi Kossuth-díjakat

BUDAPEST. (Agerpres.) Március 14-én az Országház dísztermében kiosztották az 1956. évi Kossuth-díjakat.

Dobi István, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke ez alkalommal beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta: a forradalmi munkás-paraszti kormány, valamint a Magyar Szocialista Munkáspárt szíven viseli a tudomány és a kultúra fejlődését a Magyar NK-ban. Ezután felolvasták a magyar forradalmi munkás-paraszti kormány határozatát, amely szerint Kossuth-díjjal tüntetnek ki kilencven tudóst, technikusot, munkást, parasztot, író, képzőművészt és más értelmiségit az 1956. évi kivételes teljesítményekért.

A díjak kiosztásánál jelen volt Kádár János, a magyar forradalmi munkás-paraszti kormány elnöke, dr.

Münnich Ferenc első miniszterelnök-helyettes, Kállai Gyula művelődésügyi miniszter, Rónai Sándor, az országgyűlés elnöke, valamint az MSZMP KB-nak és a kormánynak több tagja.

A Kossuth nagydíjat az ismert magyar zeneszerzőnek, Kodály Zoltánnak ítélték egész szerzői és zenetudományi életművéért. Az írók közül Kossuth-díjat kapott Heltai Jenő egész életművéért, Németh László Gallilei című színművéért, valamint Fodor József költő. Kossuth-díjat kapott számos akadémikus, valamint a MNK Tudományos Akadémiájának levelező tagjai, egyetemi tanárok tudományos műveikért. Dublinszky Mihály, a Csepeli Főművek vasöntője, Horváth Sándor, Kovács László bányászok, Mike István termelészervező elnök és mások.

„Ideiglenes kormány” a „közös piac” és az „Euratom” élén

— Francia lap Spaak belga külügyminiszter magatartásáról —

BRÜSSZEL. (Agerpres.)

A „Kis Európa” hat államának küldöttét, akik Belgium fővárosában folytatják a „közös piac” és az „Euratom” szerződés szövegének véglegesítésére vonatkozó tárgyalásokat, bejelentették, hogy ideiglenes bizottságot létesítettek. Ez az ideiglenes bizottság, vagy ahogy nyugati körökben nevezik „ideiglenes kormány”, fog foglalkozni majd a fenti szerződések gyakorlati megvalósításával, a március 25-re Rómában tervezett aláírásuk és a hat parlament általi jóváhagyásuk utáni tényleges életbe lépésük közötti időszakra.

A bizottság székhelye Brüsszel, elnöke pedig Ophuels a Nyugat-Német Szék belga nagykövete. Az ideiglenes bizottság feladata biztosítani az érintkezést a közös piac és az Euratom szerveivel, valamint a különböző nemzetközi szervezetek között.

A kis Európa tagállamainak brüsszeli tanácskozásiával kapcsolatban a nyugati sajtóban rámutatnak arra, hogy belga gazdasági körök, amelyek mindezekig a legelkeszebb hívei voltak a közös piacnak és az Euratomnak, most bizonyos „bosszantó” tartózkodást tanúsítanak Európa „egységesítésével” kapcsolatban. Belga kereskedelmi körök különösen az „Eurafrikára” vonatkozó szerződés záradékát kifogásolják. Ez ugyanis gyakorlatilag annyit

jelent, hogy az urániumércben oly gazdag belga Kongót szintén bevonják a közös piac és az Euratom hatáskörébe.

A nyugati sajtó, többek között a Combat című lap, rámutat arra, hogy a napok óta Spaak belga külügyminiszter a „Kis Európa” tárgyalások belga küldöttségének vezetője, akit az „egységes Európa” bármely formájában való megvalósítása támogató híveként ismertek kormány részéről hivatalosan kérte, hogy Belga Kongót ne vonják be a közös piacba, sem pedig az Euratom egyezménybe. A lap rámutat arra,

hogy a belga külügyminiszter kénytelen volt engedni a belga monopoliumparc nyomásának. Mindez érthetővé válik, ha tudjuk, hogy Belga Kongó adja az urániumérc világtermelésének hatvan százalékát és ezenkívül igen gazdag gyémánt- és rézbányái vannak.

„Egyesek európaikkal minden európaikkal, mikor másoknak kell áldozatot hozni. Amikor nekik kell bizonyos erőfeszítést tenni, akkor egyszerre lehod a lelkesedésük.” — jegyzi meg gunyosan Spaak magatartására célozva a francia lap.

Jordánia miniszterelnökének nyilatkozata

BEIRUT. (Agerpres.)

Az As-Sziaszak című lap Szulejman Nabulsi, Jordánia miniszterelnökének nyilatkozatát közli. Nabulsi többek között kijelentette, hogy a jordániai „kommunista beszivárgásról” szóló hír az imperialista propaganda kórhalmja.

Nabulsi, azzal az amerikai állítással kapcsolatban miszerint — „légüres tér” létezik a Közel- és Közép-Keleten, kijelentette, hogy az arab nép tiltakozik ez ellen, mivel „tiltakozunk bármely országnak bel-

ügyeinkbe való beavatkozása ellen. Tényleges semlegességi politikát folytatunk s ez abban áll, hogy harcolunk az imperialisták, a katonai egyezmények és a katonai tömbök ellen.”

Nabulsi arra a gazdasági segítségre utalva, amelyet az Egyesült Államok szándékszik nyújtani a közép-keleti országoknak, kijelentette: „bármely gazdasági segélyt elfogadjunk, amely nincs külföldi befolyást maga után vonó politikai feltételekhez kötve.”

Tézisek az 1848-49-es magyar forradalom kitörésének 109. évfordulója alkalmából

— Független Magyarország

csak egy szocialista Magyarország lehet —

BUDAPEST. Az Agerpres tudósítója jelenti:

A magyar forradalmi munkás-paraszti kormány, a Magyar Szocialista Munkáspárt, a Hazafias népfőnt, a Szakszervezetek Országos Tanácsa, a Magyar Nők Országos Tanácsa, a Forradalmi Ifjurmunkás Szövetség, a Magyar Diákok Nemzeti Szövetsége, a Magyar Egyetemisták és Főiskolások Egyesülete, a Magyar Szabadságharcosok Szövetsége téziseket adott ki az 1848-49-es magyar forradalomról és függetlenségi harcáról.

1848 tavaszán forradalmi hullám söpört végig Európán. Fellázadt a magyar nép is, hogy megdöntse a feudalizmus rothadt rendszerét, a Habsburgok reakciós uralmát s kivívja nemzeti függetlenségét.

Kossuth felhívására a magyar nép husz hónapig ellenállt a habsburg ellenforradalmi hadseregek támadásainak. A nagybírtok-rendszert azonban nem szüntették meg, sok volt jobbágy földnélküli paraszttá lett és sem ő, sem a munkások nem kaptak szavazati jogot, a nemzeti kisebbségeknek nem adták meg a jogegyenlőséget.

Csak a dolgozó nép maradt hű az 1848-as forradalom eszményeihez.

A tézisek a továbbiakban hangsúlyozzák, hogy a magyar munkásosztály, a magyar dolgozó nép 1919-ben aratta első nagy győzelmét a Magyar Kommunista Pártjának vezetésével.

Az 1919-es Magyar Tanácsköztársaság megdöntötte a burzsoázia és a hűbérurak uralmát, azokat, akik 1848-1849-ben, vagy nyomban azután elárulták a forradalom ügyét és szemben állottak a magyar néppel. A magyar dolgozók számára példaként szolgált az orosz forradalom: a magyar dolgozó nép erkölcsi és ideológiai segítségét kapott az orosz kommunizmtól, akik Lenin vezetésével megdöntötték az 1849-es habsburgi elnyomók szövevényesét, a cárnak önkényuralmát.

A Tanácsköztársaság megdöntése után a magyar munkásosztály legjobb fiait, a kommunistákat, a horthyista ellenforradalmi rendszerrel szemben ismét magasra emelték a népszabadságot és a nemzeti függetlenséget vívott harc zászlaját.

Az 1919-es munkáshatalom sajátított ki először üzemeket, gyárakat, bányákat, bankokat és nagybirtokokat, a Tanácsköztársaságban oldódott meg először a nemzeti kérdés a jogegyenlőség és az önrendelkezés alapján.

Az 1848-as szabadságharcosok példáját követve a magyar munkásosztály a második világháború idején, hogy a nemzetközi reakció fő erejét — a hitleri fasizmust és hont szövevényesét, a horthyistákat — csak az összes demokratikus erőkkel való szövetségben, a világ demokratikus nagyhatalmaival s mindenekelőtt a Szovjetunióval kötött koalícióban verhetjük le. A Szovjetunió felszabadító harca visszaadta várva-várt függetlenségünket. A munkásosztály-vezette dolgozó nép, élén a kommunizmtal, 1945-ben megvalósította a földreimot, majd végrehajtotta az államot, megteremtette a nép demokratikus államát, szembeszállt a reakció sovinszta politikájával, rendezte kapcsolatainkat a szomszédos országokkal.

A magyar munkásosztály, a kommunizmtal élén, nemcsak, hogy végrehajtotta az 1848-as forradalmi örökségének nemzeti feladatait, hanem Petőfi eszményeitől felkésítve, tul is ment azokon.

A szocialista átalakítás során néhány esztendő alatt nagy sikereket arattunk. Kiemeltük az országot Horthy fasizta rendszere és a háború okozta pusztulásból és nyomortuságból. Megszüntettük az embernek imbert állati kizsákmányolását, fejlett ipart teremtettünk, megnyitottuk az utat a falu szocialista fejlődésé felé, megszűntettük a volt kizsákmányoló osztályok kulturális monopóliumát, szélesre tártuk a közép- és főiskolák kapuit a munkások és dolgozó parasztiok gyermekei előtt.

E nagy eredmények ellenére, Rákosi és társai súlyos hibái miatt, ez a fejlődési folyamat megtorpant. A magyar népi demokrácia nem küzdött elég hatékonyan az osztályellenességgel szemben, a munkások meg ugyanakkor nem élveztek elegendő demokráciát. Ezek a hibák elégedetlenséget szültek a nép körében.

Oktober 23-tól kezdve a népi demokrácia elleni támadást indították a magyar népi demokrácia rendszere ellen. Céljuk az volt, hogy megdöntsék a magyar népi hatalmat és visszaállítsák a kapitalizmust. Demagóg módon az 1848-as antifeudális forradalmi jelszavakat használták fel a proletárdiktatúra ellen.

Az ellenforradalom egyik legmérvetevőbb jelszava az „új forradalom” volt. Am az 1848-as márciusi hősök nem a Habsburgok, vagy Mindszenty őseinek segítségével csinálták a forradalmat, hanem éppen ellenük, az ő hatalmuk ellen.

A mai Magyarországon csak azok forradalmárok, akik a munkásosztály hatalmáért, a proletárdiktatúráért és a szocialista demokráciáért harcolnak, a burzsoázia és a grófok hatalmának visszaállítása ellen.

Előttünk éppen ez a feladat áll, hogy a párt vezetésével még jobban megerősítsük a munkásosztály diktatúráját. A magyar kommunizmt az 1848-as szabadságharcosok szellemében cselekednek akkor is, amikor ez a diktatúra a nép szabadságjogainak kiszélesítésével egyidejűleg és éppen e jogok védelmében erős kézzel lecsap az ellenforradalmi erőkre.

Az ellenforradalom a többpárti rendszert akarta felhasználni a reakciós burzsoázia hatalmának, a földesuri és klerikális pártoknak, a kapitalizmusnak a visszaállítására. A politikai hatalom birtokában ismét megkaparintotta volna a földeket, üzemeket, bányákat és bankokat. Ezzel egyidejűleg Nagy Imre kormányának tevékenysége voltaképpen nem volt más, mint az ellenforradalom leplezése és támogatása.

Ez a kormány különösen súlyos bűnt követett el akkor, amikor az ellenforradalom követelésére felmondta a varsói szerződést és bejelentette az ország „semlegességét”. A varsói szerződés felmondása nyílt szakítást jelentett a szocialista táborral. A „semlegesség” kinyilvánítása ebben a helyzetben a kapitalista táborba való áttárlást jelentette. A Nagy Imre-kormány ezzel az árulással elhárította az ellenforradalmi restauráció utójában álló utolsó akadályt is. A Nagy Imre-kormány azonban nem teljesíthette az ellenforradalomtól kapott feladatát, mert széthullott.

A párt egészséges erői, a magyar forradalmárok és hazafiai képviselői, új forradalmi munkás-paraszti kormányt alakítottak és segítséget kértek a Szovjetuniótól. A forradalmi megvédésére alakult új kormány, a szovjet hadsereg segítségével győzelemre vitte az ellenforradalmi felszámolását vívott harcot, megvédte és újra megszervezte a népi hatalmat, visszaverte a nyugati imperialisták beavatkozási kísérletét, ismét magasra emelte a szocializmus és a nemzeti függetlenség harci zászlaját.

A magyar nemzeti függetlenség nemzetközi biztosítása továbbra is a szocialista tábor, eze, élén a Szovjetunióval.

A Szovjetunió történelmi proletár kötelességet teljesített, amikor katonai segítséget nyújtott a magyar népnél, hogy megvédje szocialista hatalmát. A Szovjetunió segítségével nemzeti függetlenségünk legfőbb biztosítéka és az marad továbbra is.

A magyarországi társadalmi haladás, a szocializmus és nemzeti függetlenség ügye szíveskedéssel az elmúlt év novemberében a szocialista testvérországok segítségét.

Korunkban a független Magyarország csak a szocialista Magyarországnak lehet, testvéri szövetségben a szocialista országokkal. Most is, akárcsak 1848-ban, a nemzeti függetlenség ügye nem választható el a világszabadság ügyétől. 1849-ben azért bukunk el, mert a nemzetközi reakció erőfölényben volt a forradalmi mozgalommal szemben. Most győzni fogunk, mert az óriási szocialista tábor és az egész haladó emberiség a mi igaz ügyünk, a béke, a szabadság és a szocializmus ügye mellett áll.

A tézisek végül felhívást intéznek a magyar néphez a nemzetgazdaság helyreállítására és fejlesztésére.

„Ebből az felelősségük tudatára az összes hazafiakat, fejlesztők a szocialista demokráciát! Szilárdítsuk meg a munkásosztály szövetségét a dolgozó parasztsággal s az ország összes haladó erőinek egységét! 1848 forradalmi zászlaja a kommunizmt és azt sohasem engedik át a nép el-lenségeink!”

TILTAKOZÁS Speidel kinevezése ellen

KOPPENHAGA. (Agerpres.)

A Band og Folk című lap közli, hogy a dán ellenállási mozgalom tagjainak egyik csoportja tiltakozott Speidel kinevezése ellen a NATO szárazföldi csapatainak parancsnoki tisztisége. A dán ellenállás részvevői — hangzik a tiltakozás — felháborodással és borzalommal fogadták Speidel kinevezésének híreit. A múlt tapasztalatai jogot adnak ahhoz, hogy tiltakozzunk az ellen, miszerint a fasiszták politikájáért felelős személyeknek most újból hatalmat és lehetőséget nyújtsanak terveik végrehajtására.

Eppen ezért követeljük a dán kormánytól, tiltakozzék a NATO főparancsnokságánál Speidel tábornok kinevezése ellen és kezdjen akciót a kinevezés megsemmisítésére — fejeződik be a tiltakozás.

HÍREK a közlemények HÍREK

1957. március 16.

Dózsa György: március 19-ig: A JÓSZERENCSE MALMA. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órák. Dél-élt 10 és 12 órák matiné. — Nic. Balcescu mozi: március 17-ig: A TITOKZATOS EMBER. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órák. — I. L. Caragiale: március 17-ig: A MEXIKÓI FIÚ. — Ifjúsági mozi: március 17-ig: VIETNAM. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órák. — A Herbák János moziában a javítások miatt nincs előadás. — Solidaritáta (G4): március 17-ig: A KIS CIPOTISZTÍTÓ. Előadások: hét-köznap: 5 és 7 órák, vasárnap: 3, 5 és 7 órák. Hétfőn nincs előadás. — Gorkij Maxim mozi: (Mikela): március 17-ig: PROTAROGY. HAZUG LEANYKA. I. Píntillie CFR (Gradiste): március 17-ig: DOLLARPAPA. Előadások: 5 és 7 órák, vasárnap: 3, 5 és 7 órák. — „December 30” mozi: március 16-17-ig: KORHINTA. Előadások: 3, 5, 7 és 9. Vasárnap matiné 12 órák.

AZ ARADI ALLAMI ROMAN SZÍNHÁZ MÜSORA a Studioban: Szombat este 8 órák: „Az eszményi férj.” Vasárnap délután 4 órák: Mírandolina, este 8 órák: Omul care a vazut moaria.

Rádióműsor

Szombat, március 16.

BUKAREST I.: 6: Könyvzene. 6.15: Mezőgazdasági közlerények. 6.25: Dalok. 6.45: „Megérkezett a postás.” 7: Hírek. 7.10: Népi táncok. 7.35: Reggeli hangverseny. 8.15: Lapszemle. 8.30: Zene. 9: Kamarazene. 10: Szimfonikus hangverseny. 11: Hírek. 11.03: Román népi muzsika. 11.50: Hazafias dalok. 12.10: A népek zenéjéből. 12.40: Operariák. 13: Hírek. 13.10: Dél hangverseny. 14: Szvitek. 14.45: Román könyvzene. 15: Hírek. 15.05: Zenés műsor tanuló és diákok számára. 16.15: Itt Moszkva beszél. 16.45: Dalok. 17: Hírek. 17.19: Könyvzene. 17.50: Schumann hangverseny. 18.30: Esztrád-hangverseny. 19: Hírek. 19.10: Esztrád-hangverseny. 19.45: Válaszolunk halgatóinknak.

20.15: Táncczene. 20.45: Román népi muzsika. 21: Nemzetközi események krónikája. 21.15: Román népi hangverseny. 22: Hírek és sport hírek. 22.30: Táncczene. 23.52: Hírek.

BUKAREST II.: 14: Hírek. 14.03: Folklorikusok. 14.40: Enek. 15.15: Könyvzene. 15.35: Az ország különböző tartományainak népi zenéjéből. 16: Hírek. 16.20: Hanglemezek. 17.15: A rádió szószéke. 17.30: A rádió énekkara énekel. 18.10: Közkevelti könyvzenei melodiók. 19: Táncczene. 19.45: Román népi muzsika. 20: Hírek. 20.03: Zenés fejtörő. 21: Hírek. 21.05: Táncczene. 23.30: Régi román népi melodiók. 23: Hírek és sport hírek. 23.15: Baletizene. 23.55: Táncczene.

A pártkabinet közleménye

A pártkabinet értesíti az érdekelteket, hogy a propagandisták előkészítése a következő napokon történik:

Kedden, március 19-én délután 5 órák az esti tantolyamok I. és II. ciklusának propagandistái.

Szerdán, március 20-án a marxizmus-leninizmus alapvető kérdéseit tanulmányozó körök propagandistái, továbbá az RMP szervezeti szabályzatát tanulmányozó körök propagandistái és az időszéri politikai kérdéseket tanulmányozó körök propagandistái.

Pénteken, március 22-én pedig az RMP történetét tanulmányozó körök propagandistái nyerne kiképzést a pártkabinetben.

Szimfonikus hangverseny vasárnap

A filharmonia vezetősége közli, hogy a nagy érdeklődésre való tekintettel a szombati szimfonikus hangversenyt vasárnap, március 17-én este 8 órák megismétlik.

Gyermekek figyelem!

Szombaton, március 16-án: délután 4 órák

Hókirálynő

meséjét láthatjátok a báb-színházban.

OTT LEGYETEK!

Tavaszi vásár

Aradon március 22-23-án tartják meg az idei tavaszi nagyvásárt, amelyre felkérlik a tartomány területén levő összes kollektív gazdaságokat, hogy terményeikkel jelenjenek meg.

ÜDÖZTÁRS

Március 16-án, szombaton változó idő várható, a hőmérséklet nem változik lényegesen. Napközben plusz 14 és plusz 17 fok között, éjszaka minusz 3 és plusz 2 fok között lesz. Mérsékelt szél.

A következő 2 napon változó felhőzet várható, a hőmérséklet kissé csökken.

ESTÉTÓL —
REGGELIG

A város egy éjszakája

ESTÉTÓL —
REGGELIG

Az éjszaka sejtelmes félhomályba burkolja a város körnegyét. Az utolsó villamos csilingelve siet éjszakai pihenőre. Elcsendesedik, alszik a város. Ez az éjszakai csend aradi jellegzetesség. Éjfél után már csak elvétve látni járőrkölt az utcán; időnként a szolgálatot teljesítő milícia kemény csizmája kopog a járdán.

A villanygégő versenyvilágát a Holddal, távoli kutyaugatás hallatszik. Vajon mindenki éjszakai pihenőre hajtotta fejét? Nem. Vannak, akik éjszaka is dolgoznak, szórakoznak. Ezekről szól ez a néhány riport.

13-13

Az éj sötéte ráfekszik a városra. Az utcák mind néptelenebbek. A munkájukat végzett dolgozók nyugodtan hajlítják fejüket pihenőre, hogy másnap újult erővel végezhesek munkájukat. A csendes utcákon azonban olykor-olykor feltűnik, s gyorsan tovaszáguld egy-egy fehér autós vöröskeresztes zászlócskával ablaka felett. Ezek a mentőautók.

Igen, míg mások zavartalanul az ágazak almat alusszák, az egészségügyi szolgálat pillanatnyi pihenés nélkül őrködik a város. Arad- és Pécska rajon dolgozóinak egészsége felett. Sűrűn felcseng a 13-13-as telefon, s a jelentkezők egyike sem felejt el hozzátenni: ha lehet, minél sürgősebben. S ok valóban, fáradságot nem kímélve, igyekeznek elget tenni a felhívásnak. Tudják, hogy esetben percnyi késlekedés befolyással lehet egy-egy beteg állapotára. Valóban, az emberi lelkiismeret legmagasabb fokára van itt szükség.

Nemrég hozták be Balos Ludo-vicót Nagyiratosról. Súlyos tüdőgyulladást kapott, s azonnali kórházi kezelésre szorult. Bekan Mihai-t Nagyiratosról szállították hegy-mor periorálással, sőt haladéktalanul megoperálták.

Az ilyen eseteknél fontos, hogy az operáció a legrövidebb időn belül megtörténjen — mondja dr. Reich Béla orvos — mert minél hamarabb történik meg, annál biztosabb az életmentés.

Az óra mutatója elhaladta az éjfél tizenkettőt. A telefon ismét sürgősen felcseng. 0 óra 11 perc az idő. Rá három percre, 0,14-kor már robog is a kis vöröskeresztes mentő-kocsi Reinhardt Annához, akit kis idő múlva már a születési klinikára szállítottak. Fél egykor ismét nyugtalan hang kelt a mentők segítségét. Torna Lucretia szívrohamot kapott. Nem telt el tíz perc, s a szolgálatos orvos, dr. Crestinu már megjelent a fennvezetett lakásban és a kezelés, az injekció, megtette hatását.

FIATALOK KÖZÖTT

A kenyérgyár portájának alacsony, öszhajú öre nagyot nézett, amikor néhány perccel éjfél előtt megkopogtattam a portásfülké ablakát. Kérdőn felhúzta szemöldökét, s úgy tetszett, valamit dűnyögött is magában. Valami olyasmit, hogy: „Még ilyenkor sem hárják nyugton az embert”. Előkereste a lakatkulcsokat és kinyitotta a nagy szárnyas ajtót.

Fenn a gyárban vidám nótázó vegyült a dagasztógépek dühödő morgásába. Az IMSZ brigád tagjai énekesz-művészettel készítették másnapra a friss kenyert.

Rögtön feltűnt, hogy a brigád egyetlen tagján sem tudtam felismerni a farságot, vagy álmosabb legkisebb jelet sem. Fürgén, jókedvvel dolgoztak. Chirlian George-he mester ide-oda futkosott a teremben, egyszer a kemencék felé, mászor a dagasztógépek felé, utasításokat osztogatott, néha pedig karmesteri teendőket is vállalt.

Vakító lángcsóvát löveltek a porlasztók, a kemencék belsejébe. Az egyik kemencéből épp most vették ki a gözölő, ropogóshejú kenyeret. A szokás hatalmának hódolva egy halom forró kenyérre mutatam és a legártatlanabb hangon megkérdeztem, hogy friss-e.

Csak ez hiányzott. Egész ott tartózkodásom idején hiába próbáltam komolyra fordítani a szót. A kemencekezelés technikáját például így magyarázta egy fiatal, szőke munkás:

— Ha a tészta gárba van, elotlom a lángot, veszem a pecherit, néhányszor lelocsolom a herdet, csukott svőlajtó mellett bevetek. Először az első ringbe és így tovább. Néhány perc múlva umpaholok, s mikor a kenyér kiül, akkor kiviszem, strájlom és kész. Na ezt írja az újságba.

— Így nem irhatom.
— Miért?
— Mert téves a magyarázat.
— Hogyhogya?
— Kifejezte a tiplikkel végzendő műveleteket...

A dagasztó-teremben egy pillanatra se szünetel a nóta, a jókedv. Katonás sorban vonulnak a megvirgolt tészta a deszkán. Pop Ana munkásleány, talán még huszéves sincs, a hatalmas lazított tészta-tömbökből egyforma darabokat szakít: pontosan két kilo husz dekát: a mérleg is bizonyítja. Egy óra alatt

csaknem 400-szor kell a csésze fölé hajolnia, de ő nem számolja.

A fiatalok mellett imitt-amott az idősebb korosztály is képviselteti magát. A táblánál Schmidt Rudolf bácsi fiatalosan dolgozik, pedig hát... de ki törődik ezzel? A fiatalok között mindenki megfáradt. Csak nem lenne olyan szenvedélyes dohányzó, mert félt, hogy a hamu a lisztbe kerül. S ha már a dohányzásnál tartunk, hadd említsük Gutí Sándort is, akit a fiatalok épp a dohányzás miatt kedvelnek. Miért is? Chirlian George-he magyarázza a különös vonalmon okát:

— Hát az úgy van, hogy sűrűn tartunk értekezletet. Persze van olyan értekezlet, amely rövid és érdekes. Ezzel nincs is baj, de van olyan is, melyik hosszú és unalmas. Ilyenkor rákacsintunk Gutí bácsira, mire ő előszedi pipáját, megtömi valami utálatos kapadokhánnyal és amikor elkezd szivni, mindenki rosszul lesz a füsttől, — csak ő nem. Mondanom sem kell: ilyenkor az általános rosszullét miatt a püvükést be kell reszteni.

Bár általában az éjszakai váltások nem érik el a nappali termelés színvonalát, ez a megállapítás egyáltalán nem vonatkozik a kenyérgyár IMSZ brigádjának munkájára, hisz reggelre már megtelt a kenyérraktár: csaknem 6000 kilo kenyérral töltött termeltek, mint amennyit a munkások normá megkövetel. S a siker titka egyszerű: jól szervezik meg a munkát, nappal pihennek és — ez már a fiatalokhoz tartozik — jókedvvel, szinte játszáva dolgoznak.

Ami pedig a kenyér minőségét illeti, erről kivételesen hadd hallgasson ez az éjszakai riport...

Ahol még nedves a nyomdafesték

Nagyon nehéz családtagokról írni. Olyan intim kapcsolatok alakultak ki az évek folyamán az újságírók és nyomdászok nagy családjának tagjai között, amelyet — bár nem ünnepélyes aktus, vagy szerződés szentesített — mégis élő valóság, megfontolhatatlan kötelek. A mi kapcsolatainkról, a nyomdászok mindennapos vágyairól, örömeiről, ólmos légkörben végzett, nagyon nehéz, idegtépő munkájáról, mint család titkáról hallgattunk az olvasóközönség előtt.

Dicső, vagy korholó szavainkkal másokat illetünk és nincs szavunk azokról, akik nélkül munkánk csak félmunka, akik nélkül — ugymond — félemberek vagyunk.

Amikor az újságírók szerzője leg-édesebb éjszakai álmát alussza, egy figyelő arc hajol a szedőgép billentyű fölé, ólomba önti azokat a gondolatokat, amelyeken az olvasó épül, derül, vagy csak egyszerűen szórakozik és senki sem gondol arra, hogy ugyanebből az ólomból egy egészen parányi rész behatol a nyomdász szervezetébe, vérebe, veséjébe. A nyomdász önmagát emészt, hogy

Valamit sepernek...

Nem a távirászkokról, forgalmistákról, váltókezelőkről, az éjszaka dolgozó vasutasokról kívánok szólni, hanem azokról, akik az unalmas, csigalassúsággal eltöltött éjszakai órákat vonatvárás közben az álomlás várótermében töltik. Mennyi ember zsúfolódik itt össze! Egy más mellé kerülnek a szőkek, barnák, meg kopaszok; álmoságtól elernyevő nyakizmokkal, lapos, réveteg tekintettel ülnek a padokon és sűrűn nézik az óra mutatóját amely mint-ha bosszantani akarná a várakozókat, lassan, nagyon lassan végzi végtelen körforgását. Hány utitáskát neveznek ki ideiglenesen párnának, hány felöltőt tölti be a hiányzó paplan szerepét. Aki idegenkedik a helyen, kénytelen a szomszédoktól, felalától, a férfiak egymásután szivjait a cigarettáktól, s a füst mefekszi a teneket.

Igy volt ez évtizedekkel ezelőtt is, azóta mindössze annyi változás történt, hogy átalakították, kibővítették az állomás épületét, padokat, székeket helyeztek a várótermekbe. Valami azonban méris megváltozott. Egy olyan váróterem is létezik, amely melegség, a családi környezet megérintését varázsolja a szívekbe. Ezt érzik a látogatók is, amikor belép a kisgyermekek — édesanyjaik számára fenntartott váróterembe. A miniatűr gyermekágyakban csöppségek alusszák álmukat, s álmaikra gondos, szerető szívek ügyelnek.

Kovács Piroska, úzenhathónapos kolozsvári kislány édesanyjával, egy melegtekintetű, szőke asszonnyal beszélgettem. Lippán voltak látogatásban a nagyszülőknél és a reggeli kolozsvári gyorsra vártak. Az anyai egy pillanatra sem veszi le tekintetét gyermekéről, aki összeszorított, pöttyösnyi ökleit nyugodtan pihenteti a paplanon, pisze orrát mélyen befurja a habfehér párnába. Bizonyára valami szépet álmodik. Érti még a nagymama forró bucsucskjának emlékét, s az álomképek között elvonul az a sok-sok mesehallat, akiről olyan szépek mesélt nagypapa. Álmában élmosolyodik. Bizonyára most zárták a kemenceajtót a gonosz boszorkára. S ez a mosoly valamennyiünkre átraadt. Erezzük, hogy gondoskodnak rólunk, gyermekünk körül. Valaki áldozatokat hozott ezért az önfeláldozó gyermekmosolyért és ez az áldozat kötelez. Ezért senki sem vár köszönetet, mert mi hoztuk valamennyien.

Hajnali felé benépesedik a peron. Egymásután érkeznek, indulnak a vonatok. Kifutnak a várótermek, megjelenik egy nagybajszu vasutas, seprével, személtáppal. Seper. De előbb felszólítja a bennrekedteket, hogy: „aki utazik, fáradjon a peronra, aki pedig nem... már közelkednek a villamosok...” Bizonyára így szólította fel husz év előtt is a hajnali órákban a várótermek népét, s ezzel a felszólítással manapság már csak egy hagyományának hódol. Igen, valami történt közben. Ime: a villamosok felé csak a most érkező vonatról leszállt utasok igyekeznek.

S a nagybajszu vasutas seper, unottan, de seper. Nyomokat tüntet el, mutat föl, mutat feledtet. Ezt tesszük, ebben élünk valamennyien.

Indul a kolozsvári gyors, de Piroska — bár ölen — még mindig alszik. Talán csak Nagyváradon ébred fel és soha sem emlékszik majd arra az éjszakára, amelyet egy kedves, meghitt kis szobácskában töltött az aradi állomáson, gondos kezek, szerető tekintetek között...

Kóthay Tibor.

—O—

Gyermekek

Háromnegyed egy. A Petőfi utca sarkán magas, robusztus férfi nehezen tudja megtartani egyensúlyát. Kalapja félrecsúszott, haja a szemébe csúng. Nyolc-kilenc éves kislány fogja részeg édesapja kezét. A Lenin-körút felé vonzolja:

— Gyere apu, mert anyuka megint sirni fog...

S apu menne, de neheze érik a járás. A falnak támaszkodik. A kisgyermek húzza, húzza. Szemei kidüllednek az erőlködéstől. Es vádolnak. De hogy vádolnak...

ÉJJI ZENE. avagy
HANGVERSENY

Van egy régi közmondás, mely szerint „A jóból is megárt a sok”. Persze, én ezt ezennel megcáfolom. Megcáfolom azért, mert ilyen a természet és mert saját életpáspaszlatom vezelett rá az ellenkezőjére. Imár negyedik hete, hogy éjnek-éjszakáján éjjeli zenét kapok, vagyis pompás eb-hangversenyt hallgatom, hallgatsz, hallgat, hallgatunk, hallgattok, hallgatnak végig. És én nem unom. Zeneimádó lelkembe felszivódott a csodálatos hangok kivételes művészi értéke és átittatta porból lett testemet, betöltötte egész lényemet.

Sajnos, nem áll módomban számszerűleg közölni a kutyákból összevagyvált zenekar létszámát, mert mindmáig az éj sötét leple alatt mutatja be önálló műsorát. Becslésem szerint lehetnek huszan, vagy talán harmincan, de valószínűleg felemelő a produkció. Kiváló művészek, rendkívüli igényességgel válogatják össze egy-egy est műsorát.

A melódikus intervenciójuk Antarktiszu ouuu tolmácsolása egyetlen részletből tevődik össze, de gazdag hangszíneiben szétforgaszkodók a házak fölött, valahol a csillagos ég alatt. Minő hatás! Megfagy a vér az ember ereiben. Ezt Bernáthegy ur magasfokú kultúrával adja elő, egyetlen ouuu-ba, összesűrítve a darab gazdag tartalmát. Különösen lebilincselő a Fox-terrier (sajnos a villanyfényénél nem tudtam megállapítani, hogy sima, vagy drótszőrű) hangszereke, amely imponáló egyszerűséggel és könnyedén működik a nagy feladat minden ütemében.

Gazdag rétegzésű dinamikai skálával rendelkezik a Kuvasz, amely estéről-estére felhasználja a dinamikai erőkieljes maximumát. Kivételesen ábrázolja a Csau-csau szvit finom árnyalatait és játékában a figyelemfelkeltés medrébe sörítve a fel-felcsapó érzelmeket. Mondhatnók azt is, hogy szereplése az est fénypontját képezi. Emeltesreméltó még a Francia- és az Angol-bulldog, valamint az Agár trió művészi értékű tolmácsolása a Hanggyelegek variációiban.

Nehéz lenne megállapítani, hogy melyik hangművész előadása gyakorolt nagyobb hatást reám. Tény, hogy a Spanyol-vizsla oboajátékára előnyösen jellemző a már sok esetben megcsodált tömören csengő hang, amely nem mentes a Kaf-kaf sodró futamaitól és minden esetben tisztán gyöngyözik házunk előtt.

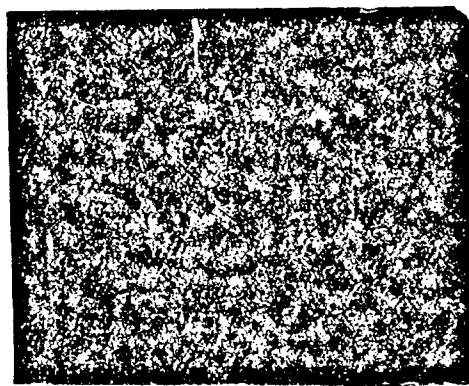
Ha már ilyen részletesen elemezzük a Varga Katalin utcai éjszakai-éjszakára megismertető eb-hangversenyt, bűnt követnénk el, ha nem emlékeznénk meg Dán Szelindek kitűnő előadóművészetéről, aki minden technikát és kifejező eszközt felhasználva aláveti a mű elgondolása hű tolmácsolásának. Szelindek tartózkodik a hatáskeresztől és az eredeteskéstől.

Sajnálatos, hogy hajnalhasadtával az éji hangverseny befejeződik s a hallgatóság hiába tapsolja vissza az utca művészeit. És még valami sajnálatos: estéről-estére ugyanaz az együttes szerepel. Ajánlatos lenne, hogy a sintérek, akiknek kutyakötelességük a koncertek szabályozása, időnként felcserélnek a már megunt szereplőket. Különben is hiányzik a zongora, a fuvala, a hegedő és a nagydob, tehát nem ártana egy Eszkimó kutya, egy Véreb, egy Magyar Vizsla és egy Dobermann szerződötése. Ilyenformán teljes volna utcánkban az öröm.

Es még valami: egy pódium felállítását is javaslom.

k-n

Éjszakai felvétel

Ez a felvétel a Porumbítei utcában készült éjféli felvételen. Amióta a klissé túlsótnak sikerült, nem a fényérzékeny lemez s nemis a cinkográfia okolható...

Hanem?... Nos?... Majd az áramszolgáltatási vállalat megmondja...

Nem tudom, mások

hogy vannak vele, de nem a legjobban érzem magam, amikor be léptem a boros jókóv langyos népfürdőjébe, a szórakozónívágók eldörögésébe, a Cina ételembe. Tulajdonképpen úgy kerültem ide, hogy épp akkor, amikor a bejárat előtt elhaladtam, valakit kidobtak. Azaz hogy szépen, udvariasan megmagyarázta az illetőnek egy férfiakat, hogy a friss levegő csillapítólag hat az idegrendszerre, kedélyvidító, üdítő, fiatalító és ezért melegen ajánlja. A megmunkált alany kissé méltatlankodott, de a jelek szerint ez a magatartás egyáltalán nem jellemző tulajdonsága s másnapra már bizonyára kizárólagosan a fokozott mértékben fogyasztott étanolnak tulajdonítja majd.

Elég az hozzá, hogy megpályáztam az így megüresedett széket s elfoglaltam a stallumot, miközben a zene maga-

san koválygott, álmossan, ernyedten, úgy, hogy azt hinné az ember, bármelyik pillanatban elhalgat, elalszik. A teremben türelmetlen volt a melegség, meg a füst. Fenn a plafonon a villanygégők lihege igyekeztek átkandakálni a vastag füstön s az erőlködésbe szinte bele-szedődtek. A zene és a melegség együtt zsibongott.

Persze, a székfoglalási akció nem volt egészen zökkenőmentes, mert a jókálhoz illő leg udvariasabb hangnembem meg kellett kénnem egy ötvenévkörüli, tul-zott kerületű ösáklót, hogy sziveskedjek csikos bokafixes, vastag talpucipós, visszeres jába pihentetésére a szobanagorog szék rendeltetésétől eltérő alkalmazottságát keresni. Az ös-lakó unottan felállt, lebiggyesztette alsóajkát, ami nála bizonyára a méltatlankodás jele volt vizenyős szemével végignézt s valamit mon-

lott, de hogy mit, azt nem tudom, mert goi-dolata kifejezésére nem

Éjfélutáni divat

az artikulált szavakat használó nyelvcsaládok ketté vetté igyeke. Kézelt érdekelni ez az optikai kolosszus. Lábil busan tartották a polt-hot, elkent vncalaiból erőteljesen domborodott ki kopasz feje, mint egy nmdon pillanatnyi szí-punkanni készülő zsi-gömb. Arca közepén tömpe orrocso szomor-kodott, amely — ugymond — pityeregve változta a természetet. hogy egy embert így megcsúfolt. Jobbra-balra dűlőngelt s mielőtt közelebb ismeretseget kötöttem volna a szabadlábban élő panoptiku-mi tárgygal, megjelent egy fehérkabátos pincér, gyengéden karongtga és elmondta az ismert mesét a friss levegőről. Egyedül maradtam.

A zene közben cerna-vékonyaságura nyult, mindinkább vékonyodott, míg egyszer csak elszakadt. De csak rövid időre, mert a primás alig tette le hegedűjét, zsebből előszedett két használt cipőkremes do-

bozt, amelybe előzőleg ravaszul apró kavicsokat rejtett s valami okból kifolyólag erőteljesen rázni kezdte. Na, csak ez hiányzott: a szomszéd asztaltól felugrott egy fú, meg egy leány, akiket előbb ket' fiúnak néztem, mivel' hogy a leánymak tul rövidre volt nyírva a haja, a fiú pedig egyáltalán nem volt nyírva. Mindkettőjük nad-rágot viselt, de ez csak az egyiknek állt jól: ez volt a fú. Karontogva tipogtek a zenekar előtti tenyérnyi térségre, amelyet a hagyomány szerint a táncos párok használnak s bedőltek egy csoszogó, ugráló, kibelőp őrdögös afrikai táncba.

Pillanatok alatt az éterem divatbemutatóvá lényegült s ez a rögtönzött transzubsztanciáció úgy hatott, mint a modern divatrenezansz apokaliptikus monstre-demonstrációja: nagy-estélyitől — hőcsizmáig. Rögtön megállapítottam, hogy a női cipő

manapság túsarokkal viselik táncokban és egyáltalán nem viselik táncban kívül, hanem el-rejtik az asztal alá s a herkulési szorításból kibabadult, nyolbna rejtett lábujjak ilyenkor nagyon jól érzik magukat. A bemutató chef d'oeuvre-ja azonban mégis csak a fekete taft (lehetőleg selyemtatt) alul kissé kilátszó, vagy csak sejtetett alsósok-nyával, a nyak tájának diszkrét dekoltázzsal s domborodó nyakcsigolyákkal. Egy-egy tul-zásba esett példánynál a domborodásba még a durázsokat elrejtő epide-mis is benevez. Hát így állunk a női divattal s ezek után egyáltalán nem lepődtem volna meg, ha valaki krinolinba öltözve sodorta volna le társait ama bizonyos tenyérnyi parkettről. Csak egy kis ötletesség kell hozzá, meg természetesen krinolin. Az enyhébb szpéciesek közül felfedezni véltem egy fehér nyolbuzba öltözött nőt, áttetsző lilalá inggel, amelybe nagyon leleményesen na-

rancs-sárga rózsákat impregnáltatott egy ügyefogyott tervező valahol a Nagy Óceánon túl. A mezt testhezálló varangy-zöld szoknya, háromnegyedes fehér harisnya és — horribile visu — hőcsizma varázsolta totális borzalom-má, úgy, hogy ezen a vállakra terített mag-naccapa anyagból alakított ciklámen-vóal sem segített.

S a férfiak? Halvány-lila zefir-ing, zöld pettyekkel, égszínkék, keskeny csokornyakbendő, pocakhoz simuló mellény, feletele zöldes-kék, rozsdabarna, de feltétlenül nagykokás zakó, sötétebb színű csónadrág, bokafix és magas-talpu cipő. Helyenként szürkés-lila pullover, kétsima, kétnádli s az egész előlről kötéssel. Folytassam? Ha rajtam volna, a divatlapokat védővámmak vetném alá. Nézelődés közben eltelt az idő s mielőtt a kollektív kidobásnak alávettem volna magam, önelhalázasból kipotyantam a járdára.

— hayti —